

**Szerző: Kiss Henrietta,
a Coface magyarországi
elemzője**

Felszámolási eljárások Magyarországon – fordulóponthoz érkeztünk?

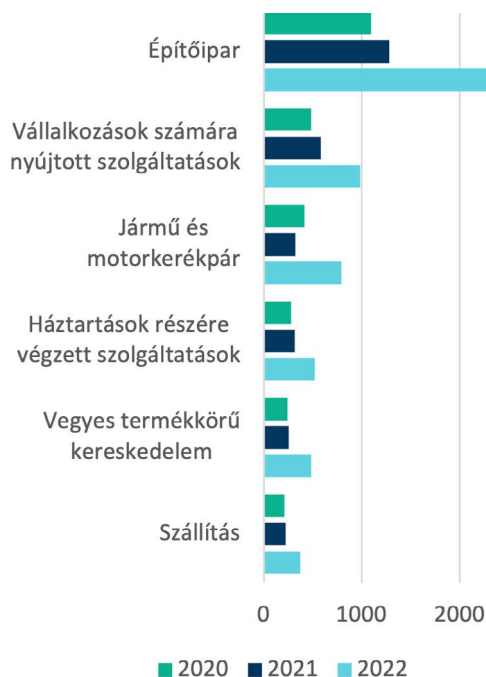
A 2022-ben indult felszámolási eljárások száma Magyarországon

2022-ben összesen 8 111 felszámolási eljárás indult, amely közel a duplája a 2021-es 4 359 eljárási számnak. A legtöbb felszámolást adó ágazatokat vizsgálva az első hat helyezett nem változott tavalyhoz képest: az építőipar továbbra is kimagaslóan vezeti a listát 2 526 eljárással (2021-ben ez a szám 1 280 volt), amelyet a vállalkozások számára nyújtott szolgáltatások követ 985 eljárással (ez a szám 584 volt 2021-ben). A dobogó harmadik fokára ismét az autóipar állhatott fel 795 esettel, amelyet a gazdaságban lezajló folyamatok több oldalról tépáztak meg az elmúlt évben úgy, mint az elektronikai alkatrészek, valamint egyéb alapanyagok hiánya, a beszerzési árak drasztikus emelkedése, az árfolyamváltozások, de a negatív hatásokkal járó eseményeket még hosszan lehetne sorolni. A teljes képhez azonban hozzátartozik, hogy az autógyártók a legyártott darabszámok alkatrészhány miatti csökkenésének ellenére nem sorolhatók a vesztesek közé. Az igazi veszteségek az első körös, viszont csoportháttérrel rendelkező, tehát védettebb, valamint főként a másodkörös beszállítóknál jelentkezhetnek, ahol már esetlegesen csoport háttértámogatás nélkül kellett szembenézni a megrendelések elmaradásának negatív hatásaival. Érdemes megjegyezni még azt is, hogy a 2021-ben elindult 324 eljárás száma viszont szignifikánsan kevesebb a 2020-as adatokhoz képest (414 db), de a 2022-es szám még ezt a 2020-as csúcst is bőven megdöntötte.

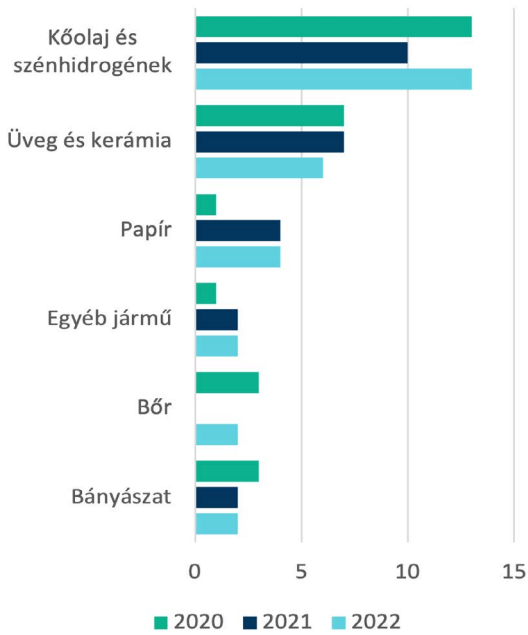
A negyedik helyen zárt ismét a háztartások részére végzett szolgáltatások: 522 felszámolási eljárás indult szemben a 2021-es 318 számmal. Az ötödik és a hatodik helyen

a listára – némileg lemaradva – a vegyes termékkörű kereskedelem 485 (2021:255) illetve a szállítás 371 (2021:222) eljárással került még fel.

1. ábra: A leginkább érintett ágazatok

2. ábra: A legkevésbé érintett ágazatok

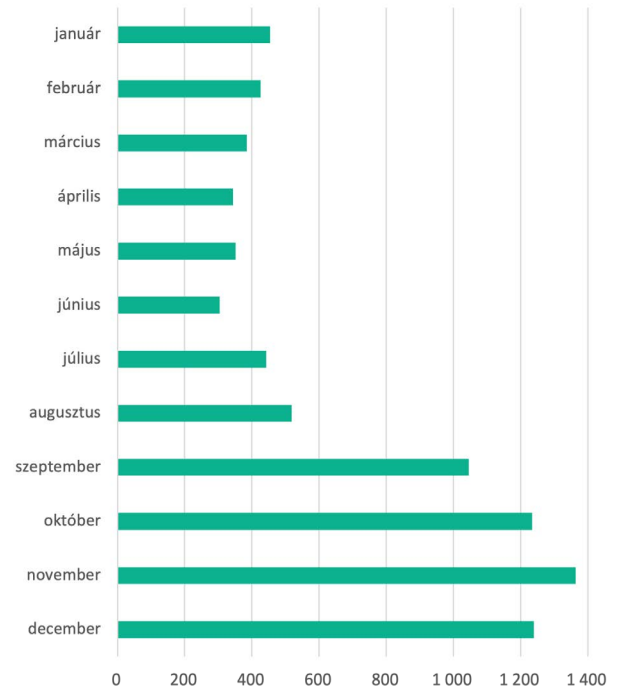

A legkevésbé veszélyeztetettnek tűnő ágazatok tekintetében lényegi változás nem történt, a korábbi évekhez hasonlóan egy-két felszámolás már jelentősen befolyásolni tudta a dobogós helyezést. 2022-ben például két felszámolás indult a bőripari ágazatban (2021-ben egyáltalán nem indult), szintén 2-2 felszámolással a bányászat és az egyéb járműipar végzett. Figyelemre méltó azonban a fémiparhoz kötődő esetek szignifikáns növekedése is a legkevésbé érintett ágazatok között, még ha a darabszám (29) nem is számottevő.

Az elindításra került felszámolási eljárások időbeli megoszlása

A számok mögé nézve azonban érdekes adatra lehet bukkanni: az összes, 2022-ben indult eljárás közel 60%-a az év utolsó harmadában került elindításra. Az év első 8 hónapjában átlagosan 403 eljárás indult – ahogyan az ábrán is látható – kisebb kilengések nélkül, közel azonos számban minden hónapban.

3. ábra: Felszámolási eljárások 2022

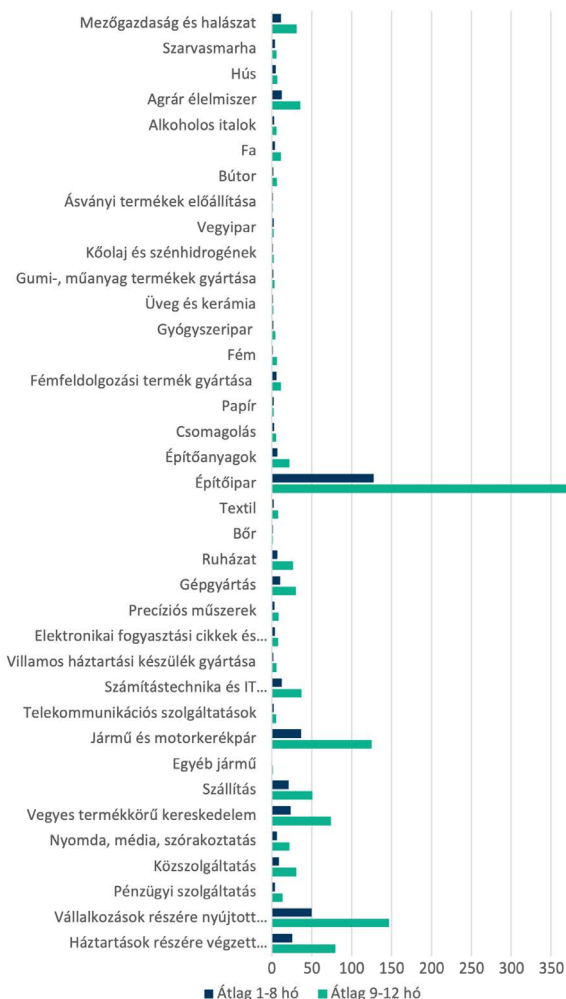

Ez a trend változott meg szeptemberre, és ettől a hónaptól kezdve a felszámolások száma több mint a kétszeresére emelkedett. 2023 nagy kérdése lesz, hogy ez a trend vajon meddig folytatódik, mikor tetőzik, és mikorra térhet vissza a korábbi évekhez hasonló 400-450 átlagos eljárási számhoz. Másik oldalról nyilván kérdés, hogy az új vállalkozások alapítása vajon mennyivel tudja a felszámolások számát árnyalni és mennyire lesz képes ellensúlyozni azt.

Az elindításra került felszámolási eljárások iparági megoszlása

Ha ezeket a számokat már ágazati bontásban vizsgáljuk, akkor látható, hogy szinte minden iparág esetében valóban történt átlagos eljárási szám emelkedés, de van néhány iparág, amelyben működő cégek egyértelműen nagyobb arányban kerültek felszámolási eljárás alá. Ezen szignifikáns eltéréseket mutató, ezáltal érzékeny és kockázatos iparágak az építőipar, az autóipar (melyek a magyar GDP szempontjából kiemelkedően fontosak), a vegyes termékkörű kereskedelem és a gazdasági szolgáltatások. Ez utóbbi azért is figyelemre méltó, mert alapvetően fed le meghatározó tevékenységeket.

4. ábra: Felszámolási eljárások átlagos számai (2022)

Ok és okozat?

Ahhoz, hogy egyértelműen lássuk, mekkora jelentőséggel bírnak a fenti számok, fontos látni, hogy az adott iparágon belül mennyi cég is működik Magyarországon. (Megj.: Az adatok a KSH adatbázisából származnak, amely a TEÁOR alapján sorolja be az iparágakat, a Coface az EU szabvány szerinti NACE besorolást alkalmazza.)

Az 5. ábrán látható, hogy nemcsak darabszámban, hanem arányaiban is a legtöbb felszámolási eljárás az építőiparban van, illetve jelentős a kereskedelem, gépjárműjavítás érintettsége is (TOP 6 legtöbb felszámolási eljárást adó ágazat volt mindkettő 2022-ben is, ám arányaiban meg sem közelíti az építőipar érintettségét).

Az egyik legkevésbé érintett ágazat pedig egyértelműen a mezőgazdaság, különösen ha az őstermelők és egyéni vállalkozások számát is hozzávesszük. Azonban érdemes látni azt is, hogy összességében a regisztrált vállalkozások száma az elmúlt negyedév során meredeken csökkent.

A felszámolások számának emelkedésére magyarázatként szokták említeni az árfolyam és az inflációs hatásokat, e tanulmányban azonban ezeket nem ismételjük, inkább az egyéb tényezőkre koncentrálunk. Az egyik fontos tényező az iparági termelők és ráfordítási árak változása. Az összehasonlíthatóság kedvéért a két végletet: az építőipar és a mezőgazdaság adatait vizsgáljuk.

A mezőgazdasági termelők árak a tavalyi év első három negyedévében 49%-kal nőttek, ezen belül érdekesség, hogy a növényi termékek áremelkedése (54%) meghaladta az állatok és állati termékekét (39%). A ráfordítási árak területén szintén jelentős (46%) növekedést elsősorban a folyó termelőfelhasználás összetevőinek 51%-os áremelkedése okozta, míg a kapcsolódó beruházások ára 15%-kal nőtt. A drágulás okai közé sorolhatóak az ellátási zavarok, az energiaárak emelkedése és a kedvezőtlen időjárás. Ezzel szemben az építőiparban a termelők árak nem közelítették meg az 50%-os szintet.

Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy míg a mezőgazdasági kibocsátás 15%-kal volt több 2022-ben az egy évvel korábbinál (a teljes termelési volumen 19, ezen belül a növénytermesztésé 28, az állattenyésztésé 6,1%-kal kisebb, a szolgáltatásoké 1,0%-kal nagyobb volt), addig az építőipari termelés összességében 3,0%-kal bővült, ezen belül az épületek építésének volumene 6,3%-kal nőtt, az egyéb építményeké 1,4%-kal csökkent. 2022-ben 3,1%-kal kisebb volumenű új szerződést kötöttek, ezen belül az épületek építésére kötöttek volumene 10,3%-kal magasabb, az egyéb építményekre kötöttek 17,3%-kal alacsonyabb volt. Itt is ki kell emelni azonban, hogy az építőipar legnagyobb szereplői alapvetően stabilak a sok évre visszavehető hiányosságok ellenére is, mint például a krónikus szakemberhiány,

javítandó hatékonyság és az ehhez kapcsolódó árszínvonal, digitalizáció, csak néhányat megemlítve. Nem úgy az alvállalkozói kör, ahol végül lecsapódik a jelentősen lecsökkent megrendelésállomány hatása. A tartalékok nélkül, napról-napra létező kis alvállalkozó cégek fizetéseképtelenségi rizikója 2023-ban jelentősen megnövekedhet. Ebben nagy szerepet játszanak az állam által 2024-25-re halasztott projektek. Hogy a vállalati szektor beruházásai meg tudják-e menteni az építőipar idei évét, az még sok mindentől függ. Ha így is lesz, a projektek tervezést, engedélyezést és egyéb előkészületeket igényelnek mely szempontból, ha lesznek is beruházások, az ez évi teljesítmény szempontjából a késés már kódolva van.

5. ábra: Társas vállalkozások száma iparági bontásban 2022

Forrás: KSH

JOGI NYILATKOZAT

Jelen dokumentum a Coface Országkockázat és Közgazdasági Tanulmányok Részlegének jelen időpontban fennálló véleményét tükrözi az éppen hozzáférhető információknak megfelelően, és bármikor, előzetes tájékoztatás nélkül megváltoztatható. Az itt szereplő információk, elemzések és vélemények számos megbízhatónak és komolynak vélt forrásból származnak, de a Coface semmilyen szempontból nem vállal garanciát arra, hogy a kiadványban szereplő adatok valóságosak, pontosak és minden részletre kiterjedőek. Az információkat, elemzéseket és véleményeket csak tájékoztatási céllal tettük közzé, kiegészítve a felhasználó által más forrásból beszerezhető anyagokat vagy információkat. A Coface-t nem terheli vételi kötelezettség csak gondossági kötelelem, és semmiféle felelősség nem terheli a jelen információk, elemzések vagy vélemények figyelembevételéből származó esetleges veszteségek miatt. Ez a dokumentum az elemzésekkel és véleményekkel a Coface értékes szellemi terméke: az adatok egy része belső használatra letölthető, amennyiben feltüntetjük azt, hogy a Coface a szerző, és nem módosítják illetve változtatják meg az adatokat. Az előzetes írásos engedélyünk nélkül tilos részben vagy egészben felhasználni az itt közölt adatokat, azokból kivonatot készíteni vagy újraközölni bármilyen nyilvános közleményben vagy felhasználni egyéb más, kereskedelmi célból. Kérjük, tekintse meg a Coface weboldalán szereplő jogi nyilatkozatot. <https://www.coface.hu/Home/General-Information/Jogi-nyilatkozat/Jogi-nyilatkozat>

COFACE, Magyarország

1134 Budapest, Váci út 45. H/7.

Magyarország

www.coface.hu